

ТЕМА 5

Бухгалтерський облік операцій з реалізації товарів на виплат

- 1. Поняття та види торгівлі на виплат*
- 2. Бухгалтерський облік операцій з реалізації товарів з розстрочкою платежу*
- 3. Бухгалтерський облік операцій з реалізації товарів у кредит*

1. Поняття та види торгівлі на виплат

Торгівля на виплат – це господарська операція, яка передбачає продаж резидентом або нерезидентом товарів фізичним або юридичним особам на умовах розстрочення кінцевого розрахунку на певний строк і під відсоток.

Для здійснення торгівлі на виplat суб'єкт господарювання повинен розмістити на видному та доступному для покупців місці наступну інформацію:

- орієнтовний перелік товарів вітчизняного та іноземного виробництва, які рекомендуються для продажу на виplat;
- інформацію про загальні умови укладення, виконання та розірвання договору;
- розмір відсотків, що стягуються на користь суб'єкта господарювання;
- порядок заміни неякісних товарів тощо.

**Чинними нормативними актами
дозволено продаж на виплат
непродовольчих товарів.**

При цьому продавець самостійно
визначає асортимент, враховуючи
орієнтовний перелік товарів вітчизняного
та іноземного виробництва, які
рекомендуються для продажу на виплат

ПРАВИЛА ТОРГІВЛІ НА ВИПЛАТ:

— товар продається за цінами, що діють на день продажу (зміна ціни на товар не є підставою для проведення перерахунку, якщо інше не встановлено договором або законом);

— у випадку невиконання продавцем обов'язків щодо передачі товару, покупець має право відмовитися від договору купівлі-продажу;

— якщо покупець не здійснив у встановлений договором термін чергового платежу за проданий на виплат та переданий йому товар, продавець має право відмовитися від договору і вимагати повернення проданого товару;

— якщо покупець прострочив оплату товару, на прострочену суму нараховуються відсотки з дня, коли товар необхідно було оплатити, до дня його фактичної оплати.

Таблиця 1. Основні види торгівлі на виплат

Умови продажу	Вид продажу	
	Розстрочка	Товарний кредит
Товар	У користування покупця переходить після першого платежу; у власність – після всіх виплат	У користування і у власність переходить після першого платежу
Перший платіж	Якщо товар коштує менше 50-ти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – 25 % вартості товару. Якщо товар дорожчий – не менше 50 %	На розсуд продавця
Наступні платежі	Від 6-ти до 12 місяців. За певних умов - до 2-х років	На розсуд продавця
Гарантії продавцям	Поки всі кошти покупцем не виплачені, товар знаходиться у власності продавця	Проданий товар передається продавцю до кінцевого розрахунку
Недоліки	Певний ризик для продавця	Складності з поверненням товару у випадку невиконання покупцем своїх зобов'язань

Бухгалтерський облік операцій з торгівлі на виплат має особливості порівняно з обліком операцій купівлі-продажу у зв'язку з наявністю наступних двох обставин:

- момент переходу права власності не співпадає з моментом фактичної передачі товару покупцю;
- при здійсненні платежів виникають два види доходів – від продажу товару і від надходження платежу на виплат.

2. Бухгалтерський облік операцій з реалізації товарів з розстрочкою платежу

ПОСТАНОВА КМУ
від 30 березня 2011 р. N 383

Про затвердження Правил
торгівлі у розстрочку фізичним особам

Відповідно до П(С)БО 15 “Дохід”, дохід (виручка) від реалізації товару **визнається у випадку дотримання наступних умов:**

- **покупцю передані ризики та вигоди, пов’язані з правом власності на товар;**
- **підприємство не здійснює подальший контроль за реалізованою продукцією;**
- **сума доходу (виручки) може бути достовірно визначена;**
- **є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов’язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені.**

Товари, реалізовані на виплат, до моменту переходу права власності на такі товари до покупця, у продавця відображаються на субрахунку 287 “Товари у покупців”.

Відсотки включаються до складу доходу звітного періоду і відображаються на рахунку 719 “Дохід від іншої операційної діяльності”.

У випадку порушення термінів розрахунків покупці зобов'язані сплатити **пеню** у визначеному договором розмірі, що в бухгалтерському обліку відображається на рахунку **715 “Одержані штрафи, пені, неустойки”**

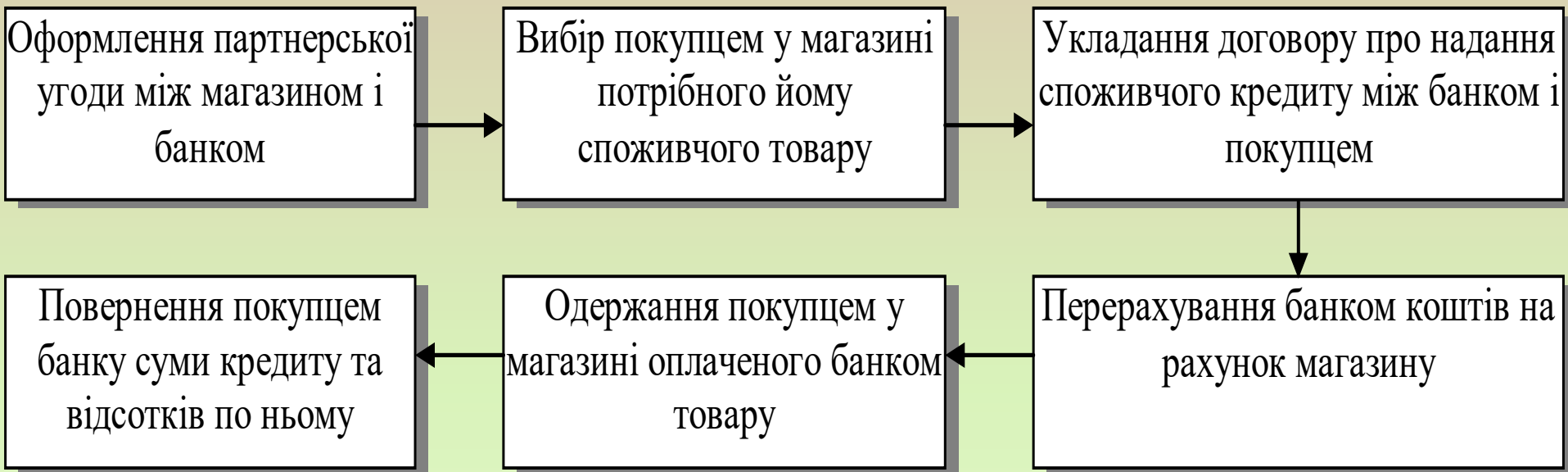

3. Бухгалтерський облік операцій з реалізації товарів у кредит

Торгівля в кредит – продаж суб'єктам господарювання товарів юридичним або фізичним особам на умовах відстрочення кінцевого розрахунку за них на визначений термін та під відсоток

Рис. 1. Загальна схема відносини магазину, банку та покупця

Бухгалтерський облік операцій з продажу товарів у кредит відображається аналогічно до реалізації товарів з розрахунками у безготівковій формі